

ŞİDDETİN ÖNLENMESİ VE AZALTILMASI EYLEM PLANI
PROF. DR. MUSTAFA ZENGİN ORTOKULU

2023-2024

MÜDAHALE ALANI 1: YÖNETİM SÜREÇLERİ

AMAÇ: GÜVENLİ EĞİTİM ORTAMI SAĞLAYACAK YÖNETİM SÜREÇLERİNİN İŞLETİLMESİ.

GEREKÇE: Eğitim ortamında şiddetin önlenmesi ve azaltılmasında, eğitim ortamları ve çevresindeki ilişkilerin ve uygulamaların yapıcı, onarıcı barışçıl ve destekleyici hale getirilmesinde yönetsel süreçler belirleyicidir. Bu nedenle eğitim ortamlarında şiddetin önlenmesi ve şiddete etkili müdahale konusunda yönetsel süreçlerin etkili bir şekilde işletilmesi gerekmektedir. Geliştirilecek politikaların, uygulanacak program ve hizmetlerin yürütülmesinde her kademedeki yöneticiler arasında söz ve eylem birliğinin bulunması şiddetin önlenmesi ve azaltılması açısından önemlidir.

STRATEJİLER:

- Şiddetin önlenmesi ve azaltılmasında bilgiye dayalı yönetim uygulamalarının geliştirilmesi.
- Şiddetin önlenmesi ve azaltılmasında katılımcı ve iş birliğine dayalı yönetim anlayışının güçlendirilmesi.
- Şiddetin önlenmesi ve azaltılmasında izleme ve değerlendirme sisteminin oluşturulması.

ÇIKTILAR:

Şiddetin önlenmesi ve azaltılmasında bilgiye dayalı yönetim uygulamaları
Eğitim ortamlarında şiddetin önlenmesi ve azaltılmasında işlevsel örgütlenme modeli
Eğitim ortamlarında şiddetin önlenmesi ve azaltılmasında etkili iletişim ağı

SIRA NO	FAALİYETİN KONUSU	FAALİYETİ YAPACAK GÖREVLİLER	TARİHİ	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK KİŞİ /KURUM VE KURULUŞLAR
1	Eğitim ortamlarında şiddetin hiçbir türüne izin vermeyen okul politikasının oluşturulması ve benimsenmesi.	Okul İdaresi	Eğitim öğretim yılı boyunca	İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
2	Şiddeti önlenmesine yönelik okul ekibinin oluşturularak, okul eylem planının hazırlanması.	Okul İdaresi	Ekim	İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
3	Karar verme sürecine öğrenci, aile, öğretmenlerin mümkün olan en yüksek katılımın sağlanması.	Okul İdaresi	Eğitim öğretim yılı boyunca	-
4	“Öğrenci Davranışları- Okul Kuralları” konulu seminer verilmesi	Okul Rehber Öğretmenleri	Eylül	Maltepe Rehberlik Araştırma Merkezi
5	Okul ve sınıf kurallarının tam katılım ile hazırlanarak herkesin görebileceği yerlere asılması.	Okul Yönetimi Sınıf Rehber Öğretmeni	Eylül-Ekim	-
6	Eğitim ortamlarında çalışanların iş analizleri ve görev tanımlarının yapılması.	Okul İdaresi	Eylül-Ekim	İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
7	Şiddetin önlenmesi ve azaltılması konusunda etkili başvuru mekanizmalarının kurulması ve tanıtılması	Okul Rehber Öğretmenleri	Eğitim öğretim yılı boyunca	İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü Maltepe Rehberlik Araştırma Merkezi
8	Eğitim ortamı, aile, çevre ile iş birliğinin güçlendirilmesi.	Sınıf Rehber Öğretmeni Okul Rehber Öğretmenleri	Eğitim öğretim yılı boyunca	-
9	Eğitim ortamında çalışanlara etkili iletişim becerilerinin kazandırılması.	Okul İdaresi	Mesleki çalışma dönemi	-
10	Eğitim ortamında “Biz Bilinci”ni geliştirecek faaliyetlerin düzenlenmesi	Okul İdaresi	Eğitim öğretim yılı boyunca	
11	Birimlerin günlük, haftalık, aylık denetimlerinin planlanması	Okul İdaresi	Eğitim öğretim yılı boyunca	-

MÜDAHALE ALANI 2:ÖĞRETMENLER VE YÖNETİCİLER

AMAÇ: ÖĞRETMENLERDE VE YÖNETİCİLERDE ŞİDDET DAVRANIŞLARININ ÖNLENMESİ

GEREKÇE: Öğretmenler ve yöneticiler, eğitim ortamlarında yaşanan şiddetin mağduru ya da kaynağı olabilmektedir. Bu nedenle, eğitim ortamlarında şiddetin önlenmesi açısından yürütülecek faaliyetlerin odağına öğretmen ve yöneticilerin yerleştirilmesi gerekmektedir. Öğretmen ve yöneticiler eğitim ortamlarında öğrenciler için önemli bir rol modeldir. Öğretmen ve yöneticiler şiddetten uzak bir eğitim ortamının sağlanmasında taşıdıkları önem nedeniyle öncelikli olarak ele alınması gereken aktörlerdir.

STRATEJİLER:

- Öğretmen ve yöneticilerin eğitim ortamlarında şiddetin azaltılması ve önlenmesindeki katkılarının performans değerlendirilmesinde politika haline getirilmesi.
- Merkezi ve yerel düzeyde eğitim, materyal, eğitsel yönetim desteği sağlanarak öğretmenlerin ve yöneticilerin kapasitelerinin artırılması.

ÇIKTILAR:

Şiddeti eğitim, disiplin ve sorun çözme aracı olarak kullanmayan öğretmen ve yöneticiler, Eğitim ortamlarında ve dersliklerde öğrenciler üzerinde etkin denetim ve gözetim sağlayan öğretmenler ve yöneticiler, mesleki motivasyonları ve iş doyumları artırılmış öğretmenler ve yöneticiler, Genel pedagojik formasyon yanında alana yönelik pedagojik formasyonu yeterli öğretmen ve yöneticiler, Öğretmenler ve yöneticiler için şiddetin azaltılmasına yönelik belirlenmiş performans kriterleri

SIRA NO	FAALİYETİN KONUSU	FAALİYETİ YAPACAK GÖREVLİLER	TARİHİ	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK KİŞİ /KURUM VE KURULUŞLAR
1	Şiddete ilişkin yapılacak çalışmalara ilişkin formların eksiksiz olarak doldurulması	Tüm Öğretmenler	Eylül-Ekim	
2	Öğretmen ve yöneticilerine yönelik “Çatışma Becerileri” seminerinin düzenlenmesi	Tüm Öğretmenler	Ocak	
3	Öfke yönetimi, stresle başa çıkma vb. durumlar için psiko-sosyal destek çalışmalarının yürütülmesi	Tüm Öğretmenler	Eğitim öğretim yılı boyunca	
4	Öğretmen ve yöneticiler için iletişim ağının kurulması.	Okul İdaresi	Eğitim öğretim yılı boyunca	
5	Şube Öğretmenler Kurulu ve Zümre Toplantılarında bilgi alışverişinde bulunulması.	Okul İdaresi	Eğitim öğretim yılı boyunca	İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
6	Temel önleme hizmetleri konusunda öğretmenlerin bilgilendirilmesi.	Tüm Öğretmenler	Mesleki çalışma dönemi	İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
7	Öğrencileri çevresi ile tanıyabilmek için ev ziyaretlerinin planlanması ve yapılması	Sınıf Rehber Öğretmenleri	Eğitim öğretim yılı boyunca	
8	Kapsayıcı eğitim ile ilgili bilgilendirme çalışmalarının yürütülmesi	Okul Rehber Öğretmenleri	Eğitim öğretim yılı boyunca	

MÜDAHALE ALANI 3: ÖĞRENCİ

AMAÇ: ÖĞRENCİLERDE ŞİDDET DAVRANIŞLARININ AZALTILMASI

GEREKÇE:

Öğrencilerin şiddet davranışlarını etkileyen iki temel faktörden söz edilebilir. Bunlardan birincisi sorunları ile baş etme becerilerindeki yetersizlikler, ikincisi ise çevrenin olumsuz etkisidir. Temelde, öğrenciyi ve ailesini güçlendirerek çevrenin olumsuz etkisini azaltmak mümkündür. Öğrencilerin sağlıklı gelişimlerinin desteklenmesi, farkındalıklarının artırılması, onların yaşam ve baş etme becerilerinin geliştirilmesi ile şiddet davranışları riski ve risk oluşturan etmenlere karşı etkili önlemler almak mümkündür

STRATEJİLER:

- Varolan program ve projelerin eş güdüm içerisinde yürütülmesi, bütüncül bir yaklaşımla değerlendirilmesi ve deneyimlerin paylaşılması.
- Temel önleme, koruma ve müdahale hizmetlerinin tüm öğrencilere ulaştırılması.
- Risk altındaki tüm çocukların tespitinde ve onlara götürülecek hizmetlerde bütüncül bir yaklaşımın izlenmesi

ÇIKTILAR

Şiddet içerikli davranışlar hakkında farkındalıkları geliştirilmiş öğrenciler

Kendini koruma, şiddetle baş etme ve şiddet içerikli davranışları en aza indirmeye yönelik beceriler kazanmış öğrenciler

Madde bağımlılığından korunma konusunda bilinçlendirilmiş öğrenciler

SIRA NO	FAALİYETİN ŞİDDET KONUSU	FAALİYETİ YAPACAK GÖREVLİLER	TARİHİ	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KİŞİ /KURUM VE KURULUŞLAR
1	Öğrencilere yönelik “Okul Kuralları ve Öğrencilerden Beklenen Davranışlar” konulu seminer verilmesi	Okul Rehber Öğretmenleri	Eylül	
2	Şiddeti önleme komisyonunun oluşturulması	Okul İdaresi	Ekim	-
3	Okul risk haritasının çıkarılması	Okul Rehber Öğretmenleri Sınır Rehber Öğretmenleri	Kasım	
4	Öğrencilere yönelik ihmal ve istismar konulu seminer çalışmasının yürütülmesi	Okul Rehber Öğretmenleri	Nisan	
5	Risk gruplarına göre çalışmaların planlanması ve yürütülmesi	Okul Rehber Öğretmenleri Sınır Rehber Öğretmenleri	Eğitim öğretim yılı boyunca	
6	Şiddetin önlenmesi ve azaltılmasına yönelik hazırlanan okul rehberlik planında yer alan okul ve sınıf etkinliklerinin uygulanması.	Okul Rehber Öğretmenleri	Eğitim öğretim yılı boyunca	-

7	Öğrencilerin şiddete ilişkin tutum ve davranışları ile baş etme mekanizmalarına ilişkin etkinliklerin yürütülmesi	Sınır Rehber Öğretmenleri	Aralık-Ocak	-
8	Boş zaman değerlendirme konusunda öğrencilerin bilgilendirilmesi	Sınır Rehber Öğretmenleri	Ocak	-
9	“Verimli Ders Çalışma ve Hedef Belirleme” konulu seminer verilmesi	Okul Rehber Öğretmenleri	Kasım	-
10	Ergenlik dönemi gelişim özellikleri ve karşılaşılan sorunlar hakkında öğrencilerin bilgilendirilmesi	Sınır Rehber Öğretmenleri	Aralık	
11	Okuldan, çevreden, öğretmen ve ailelerinden beklenti ve ihtiyaçlarını belirlemek üzere RİBA çalışmalarının yapılması	Okul Rehber Öğretmenleri Sınıf Rehber Öğretmenleri	Mayıs	
13	İl ve okul çalışma planlarına bağlı olarak bağımlılıkla mücadele çalışmalarının yürütülmesi	İlgili komisyon	Eğitim öğretim yılı boyunca	
14	Siber zorbalık, güvenli internet ve sosyal medya kullanımı ile ilgili bilgilendirme seminerinin düzenlenmesi	Okul Rehber Öğretmenleri	Mart	
15	Akran arabuluculuğu eğitiminin düzenlenmesi	Okul Rehber Öğretmenleri	Aralık	
16	Öfke Kontrolü grup etkinliğinin planlanması ve uygulanması	Okul Rehber Öğretmenleri	Ocak	
17	Davranış değiştirme teknikleri ve şiddeti önlemeye yönelik çalışmaların yürütülmesi	Okul Rehber Öğretmenleri	Eğitim öğretim yılı boyunca	

MÜDAHALE ALANI 4: EĞİTİM ORTAMI VE ÇEVRESİ

AMAÇ:EĞİTİM ORTAMININ FİZİKSEL VE SOSYAL ÇEVRESİNDE ŞİDDETİN AZALTI LMASI VE ÖNLENMESİ

GEREKÇE:

Eğitim ortamlarının sosyal ve fiziksel çevresi ile bütünleşmesi eğitim açısından istenilen bir durumdur. Bu bağlamda eğitim ortamının sosyal çevresi ile olumlu etkileşim içerisinde olması eğitim ve öğretimin amaçlarının gerçekleştirilmesi, şiddetin azaltılması ve önlenmesi sürecinde büyük önem taşır. Öncelikle, çevresindeki sosyal aktivitelerin artırılması, çevre ile bütünleşmesi yoluyla eğitim ortamları cazibe merkezleri haline getirilecektir.

STRATEJİLER:

- Eğitim ortamları ve çevresinde güvenliğin sağlanması.
- Eğitim ortamlarının sosyal ve fiziksel çevresi ile bütünleşmesini sağlayacak, eğitimde niteliği artıracak okul gelişim modellerinin yaygınlaştırılması.
- Kurumlarla işbirliği yapılması.
- Eğitim ortamı ve çevresinde olumsuz grup ve kişilerin yapılanmasının engellenmesi.

ÇIKTILAR:

Cazibe merkezi haline gelmiş eğitim ortamları.

Güvenliği artırılmış eğitim ortamları

Eğitim ortamları çevresinde öğrencilerin kolaylıkla ulaşabileceği sosyal etkinlik mekânları

SIRA NO	FAALİYETİN KONUSU	FAALİYETİ YAPACAK GÖREVLİLER	TARİHİ	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KİŞİ /KURUM VE KURULUŞLAR
1	Öğrencilerin sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif etkinliklerle desteklenmesi (Okul Yıllık Çalışma Planı, Okul Sosyal Etkinlik Planı)	Okul İdaresi Tüm öğretmenler	Eğitim öğretim yılı boyunca	-
2	Eğitim ortamlarının güvenliğinin artırılması, gerektiği durumlarda kolluk güçleri ile etkin işbirliği yapılması. Okuldan sorumlu emniyet personeli ile sık sık irtibatla olunarak bilgi paylaşımında bulunulması	Okul İdaresi Okul Rehber Öğretmenleri	Eğitim öğretim yılı boyunca	Maltepe Emniyet Müdürlüğü
3	Öğretmen, öğrenci ve velilerin yakın çevredeki olumsuz grup ve kişilerin etkileri konusunda bilgilendirilmesi.	Okul Rehber Öğretmenleri	Eğitim öğretim yılı boyunca	-
4	İlçe Sağlık Müdürlüğü ve çocuk ve gençlik merkezlerinin eğitim ortamları ile ilişkilerinin güçlendirilmesi (İlçe Sağlık Müdürlüğü'nden alınacak destekle öğrenci ve veli eğitimlerinin düzenlenmesi)	Okul İdaresi	Eğitim öğretim yılı boyunca	İlçe Sağlık Müdürlüğü
5	İnternet kafe, kahvehane, oyun mekânları vb. nin denetlenmesi konusunda gerekli kurumlarla işbirliği yapılması	Okul İdaresi	Ekim-Kasım	-
6	Ders dışı egzersiz, kurs (halkoyunları, voleybol) çalışmaları ile DYK çalışmalarının planlanması ve yapılması	Okul İdaresi Sınıf Rehber Öğretmenleri	Eğitim öğretim yılı boyunca	İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü Halk Eğitim Merkezi, Gençlik ve Spor Müdürlüğü
7	Okulu çevreye tanıtmak için kutlama, sergi gibi çalışmaların planlanması	Sınıf Rehber Öğretmenleri	Eğitim öğretim yılı boyunca	-
8	İmkânlar ölçüsünde okulda farklı etkinlik alanlarının oluşturulması	Okul İdaresi	Eğitim öğretim yılı boyunca	

MÜDAHALE ALANI 5: AİLE

AMAÇ:

EĞİTİM ORTAMLARINDA ŞİDDETİN ÖNLENMESİ VE AZALTIKILMASINDA AİLENİN KATKISININ ARTIRILMASI

GEREKÇE:

Şiddet büyük ölçüde öğrenilen bir davranıştır. Çocuğun dünyaya gelmesinden itibaren ilk karşılaştığı toplumsallaşma kurumu ailedir. Aile içinde öğrenilen davranış, tutum ve yaklaşımların büyük bir çoğunluğu eğitim ortamına taşınmaktadır. Çocuğun eğitim ortamı, çevresindeki toplum ve aileden soyutlanması mümkün olmadığından şiddetin önlenmesi ve azaltılmasında bütüncül yaklaşım esas alınmalıdır. Okul ortamı ve çevresinin şiddet arındırılması sadece eğitim ortamlarında alınacak önlemlerle sağlanamaz. Bilinçli aile çocuğun gözetim ve denetimini daha etkili yerine getireceğinden, bu durum çocuğun şiddete yönelmesini engelleyebilecek ve şiddetten korunmasını sağlayabilecektir. Aile ile işbirliğinde sağlanacak başarı, çocuğa eğitim ortamlarında öğretilen bilginin davranışa dönüşmesi bakımından da yardımcı olacaktır.

STRATEJİLER:

- Şiddetin önlenmesi ve azaltılmasında ailelerle etkin işbirliğinin sağlanması.
- Şiddetin önlenmesi ve azaltılmasında ailenin bilinçlendirilmesine yönelik eğitim çalışmalarının sürekli hale getirilmesi.
- Şiddetin önlenmesi ve azaltılmasında ailenin sosyo-ekonomik açıdan güçlendirilmesi.

ÇIKTILAR

Çocuk yetiştirirken şiddeti disiplin aracı olarak kullanmayan aileler

SIRA NO	FAALİYETİN KONUSU	FAALİYETİ YAPACAK GÖREVLİLER	TARİHİ	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KİŞİ /KURUM VE KURULUŞLAR
1	Eğitim ortamlarında şiddetin azaltılması ve önlenmesi kapsamında okul-aile iş birliğinin geliştirilmesi.	Okul İdaresi Okul Rehber Öğretmenleri	Eğitim öğretim yılı boyunca	
2	Mevcut anne-baba eğitimlerinin tanıtımının yapılması ve ailelerin katılımının teşvik edilmesi.	Okul İdaresi Okul Rehber Öğretmenleri	Eğitim öğretim yılı boyunca	
3	Velilere "Bilinçli İnternet Kullanımı" konularında bilgilendirme çalışmaları	Okul Rehber Öğretmenleri	Şubat	
4	Ailelere yönelik olarak iş bulma hizmeti veren kurumlar ve sosyal yardım kaynakları hakkında bilgi sağlanması ve yönlendirme yapılması.	Okul İdaresi	Eğitim öğretim yılı boyunca	
5	Velilere yönelik öfke kontrolü konulu seminer çalışmasının yürütülmesi	Okul Rehber Öğretmenleri	Ocak	Maltepe Rehberlik Araştırma Merkezi
6	Okulun tüm imkânlarının ailelerin hizmetine sunulması.	Okul İdaresi	Eğitim öğretim yılı boyunca	
7	Ortaöğretime geçiş ile ilgili veli bilgilendirme çalışmalarının yürütülmesi	Okul Rehber Öğretmenleri	Planlamalar doğrultusunda	İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
8	Velilere yönelik "Çocuğumu Tanıyorum" konulu seminer verilmesi	Okul Rehber Öğretmenleri	Şubat	
9	"Çocuklara Sınır Koyma" konulu seminer verilmesi	Okul Rehber Öğretmenleri	Mart	

10	Yapılacak olan ev ziyaretlerinde velilerin çocukları hakkında bilgilendirilmesi	Sınıf Rehber Öğretmenleri	Eğitim öğretim yılı boyunca	Sosyal Hizmetler Müdürlüğü
11	Ev ziyaretlerinde öğrenci velilerine yapılan çalışmalar hakkında bilgi verilmesi	Sınıf Rehber Öğretmenleri	Eğitim öğretim yılı boyunca	
12	MEB Aile Eğitimi Kurs Programının uygulanması	Okul İdaresi Okul Rehber Öğretmenleri	Planlama doğrultusunda	İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü Halk Eğitim Merkezi
13	İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından planlanan Veli Akademileri projesi doğrultusunda çalışmaların yürütülmesi – İlçe programlarına velilerin katılımlarının sağlanması	Okul Rehber Öğretmenleri	Eğitim öğretim yılı boyunca	